

УДК 37.012.3:37.03

Марина РОСТОКА,

кандидат педагогічних наук (PhD), науковий співробітник відділу інформаційно-дидактичного моделювання Національного центру «Мала академія наук України», м. Київ

Ірина САВЧЕНКО,

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, учений секретар Національного центру «Мала академія наук України», м. Київ

Ганна ХРАПАЧ,

молодший науковий співробітник Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського, м. Київ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ МЕРЕЖЕВОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Анотація. У статті розкривається ідея створення загальнодержавної мережевої інформаційно-аналітичної системи оцінювання досягнень учнівської молоді за результатами інтелектуальних змагань – міжнародних та всеукраїнських конкурсів, олімпіад, турнірів, конференцій і семінарів, конкурсів-захистів Національного центру «Мала академія наук України» та інших заходів, затверджених регламентом МОН України, що носять змагальний характер.

Увага приділяється концептуальному аспекту аналітичної дії у ході збирання системою інформативних даних щодо формування інтелектуального потенціалу держави, на основі котрих будується рейтинговий список переможців і найкращих учасників за отриманими підсумковими балами та відбувається їх поширення у мережевому середовищі.

Ключові слова: інтелект, інтелектуальне змагання, інтелектуальний потенціал, інформаційно-аналітична система, інформатизація освіти, конкурс, система оцінювання досягнень, учнівська молодь.

Вступ. У глобальному форматі одним із пріоритетних напрямів становиться формування цілісної та ефективної національної інноваційної

системи освіти, роль якої зростає в умовах переходу до економіки знань. Нині це є однією з найскладніших проблем економіки України.

Втім, інтелектуальний потенціал суспільства є визначальним фактором економічного розвитку будь-якої держави.

Зазначимо, що сталий розвиток освіти, зокрема, динамічність трансформацій у векторі її інформатизації, зумовлює необхідність ефективного використання інформаційних ресурсів, інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, сучасних технічних засобів. Це потребує підтримки з боку держави за умови адаптивного управління процесом зростання інтелектуального потенціалу. Проте конкурентні позиції України мають відображати цей потенціал на світовому рівні.

Складається парадоксальна ситуація, коли держава з майже найвищим рівнем освіченості громадян та достатньо високим рівнем винахідливості за індексами людського розвитку та конкурентоздатності знаходиться в нижній частині світових рейтингів. У цьому сенсі виникає ряд логічних запитань: як же спрямувати інтелект окремої людини у правильно визначене викликами сучасності русло; як узгодити та адаптувати особисті, суспільні та національні інтереси; яким чином забезпечити національній економіці адаптивний перехід на випереджальні позиції розвитку людського капіталу тощо.

Зауважимо, що актуальною залишається виразна невідповідність між існуючим інтелектуальним потенціалом та його економічною ефективністю, що потребує належної державної підтримки, зокрема сектора освітніх технологій. Тому доцільним має бути спрямування потенційних можливостей окремих громадян України, які творять інтелектуальний потенціал суспільства, у чітко сформульовані пріоритети з метою досягнення позитивного економічного ефекту.

Таким чином, за сприяння Міністерства освіти і науки України, за підтримки Національної академії наук України та з ініціативи Національного центру «Мала академія наук України» здійснюється спроба

розв'язати цю проблему створенням загальнодержавної мережевої інформаційно-аналітичної системи оцінювання досягнень учнів України (далі – МІАСОД, Система).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формування інтелектуального потенціалу суспільства є пріоритетним напрямом високорозвинених країн світу. Дійсно, цим питанням присвятили свій науковий доробок вітчизняні та зарубіжні вчені такі, як: В. Антонюк, В. Бедратий, О. Бутнік-Сіверський, В. Геєц, Л. Городянська, Ю. Драчук, Л. Едвінсон, В. Іноземцев, Н. Краснокутська, М. Мелоун, І. Мойсеєнко, Б. Патон, Т. Стюарт, Н. Теницька, А. Тофлер та ін.

Наприклад, визначення інтелектуального потенціалу держави як «інтегрованої динамічної сукупності можливостей держави залучати наявні інтелектуальні ресурси (людські, освітні, наукові, духовні, культурні та ін.), інститути (освітні заклади, наукові установи, навчальні комплекси), інструментарій (методи, засоби, важелі, функції) до науково-технологічних процесів, що сприятимуть формуванню конкурентоспроможної національної економіки» доводить І. Рєвак [9, с. 107].

Проте, механізми і шляхи виявлення й формування еліти нашої держави не достатньо конкретизовані дослідниками. Виявляється необхідність створення єдиної інформаційно-аналітичної бази даних, що уможливила б отримання даних з усіх куточків країни із витрачанням якомога менших коштів і засобів збирання інформації.

До того ж проблематикою ефективного управління освітніми процесами, зокрема адаптивний підхід до виявлення і формування інтелектуальних людських ресурсів, висвітлюють в своїх працях представники Школи адаптивного управління соціально-педагогічними системами такі як: Т. Бондаренко, Т. Борова, Г. Єльнікова, Л. Лузан, В. Лунячек, Л. Назаренко, С. Одайник, В. Сухович, В. Третьяков та ін. Як різновид адаптивного управління науковці виокремлюють систему алгоритмізованого підходу до організації освітнього процесу. В монографії «Адаптивне управління: прикладний аспект, поширення в освітній системі України» вченими характеризується цей

процес [3]. Наприклад, В. Лунячек наводить наукове обґрунтування алгоритмізованого управління загальноосвітнім навчальним закладом з використанням ІКТ [4, с. 10], а І. Лапшина представляє багаторівневу адаптивну систему моніторингових досліджень [3, с. 60]. У тому ж руслі Г. Сухович спрямовує увагу на управління моніторинговою діяльністю педагогічних працівників на основі комп'ютерних технологій [3, с. 112] тощо.

Водночас, існує потреба у розробленні ефективної системи управління інформаційно-аналітичною діяльністю в руслі забезпечення адаптування керівних органів, у т. ч. й влади, щодо значущості і необхідності запровадження сучасних надбань науки щодо регулювання хаотичних інформативних потоків і надходжень та запровадження загальнодержавної мережевої інформаційно-аналітичної системи оцінювання досягнень учнів, зокрема інтелектуальних. У такий спосіб розроблений вченими НЦ «МАН України» антикорупційний, інноваційний продукт – **МІАСОД**, дасть змогу виявити, проаналізувати та зробити висновки про стан інтелектуалізації країни, а також надати дані про кожну особистість учня, що проявляє стійкий потенціал і має певний рівень обдарованості. Таким чином, політика формування інтелектуального потенціалу України спрямовуватиметься на мотивування й стимулювання аналітично визначених представників майбутньої еліти. Залишається тільки одне: на державному рівні посприяти розвитку інтелектуально сформованої учнівської молоді та забезпечити відповідні умови їхньої життєдіяльності саме у нашій країні, тобто загальмувати та припинити відтік науково організованих людських ресурсів за кордон.

У сучасній науковій практиці на певних концептуальних аспектах формування інформаційного суспільства, а також участі держави у цьому контексті, зосереджують свою увагу О. Гриценко, П. Дракер, Ж. Елюль, В. Іванов, М. Кастельс, О. Литвиненко, Є. Макаренко, Й. Масуди, Дж. Нейсбіт, І. Огірко, А. Тофлер, С. Чукут та ін. До речі, реалізації перспективних ідей інформатизації і технологізації освітнього простору присвятили наукові праці Д. Белл (інтелектуальні технології, технологізація глобальних

комунікацій), В. Биков (методологія інформатизації освіти), Т. Бондаренко (моніторингові системи в освіті), Н. Гончарова (STEM-технології), А. Гуралюк (контент-бібліотеки та електронне підручникотворення), В. Лапинський (електронне навчання), І. Роберт (інформаційно-комунікаційні технології), І. Савченко (інформаційна аналітика в освіті), О. Спірін (web-технології), О. Стрижак (трансдисциплінарний підхід в організації інформаційного освітнього простору, онтологічне моделювання), П. Цегольник (управління знаннями, випереджальний підхід), В. Юрженко (ергономіка екранного поля) та ін. Зазначимо, що Т. Бондаренко наголошує на необхідності вдосконалення системи інформаційних технологій як фактору впливу на розвиток моніторингових досліджень освітнього процесу [2].

Виклад основного матеріалу. Функціонал новоствореної МІАСОД уможливорює вдосконалення сучасної інформаційної інфраструктури, вирішення комплексу поточних і перспективних завдань щодо формування та розвитку інтелектуального потенціалу України, який в сою чергу виявляється за допомогою аналітичних даних у системі.

Однією з умов створення ефективної системи оцінювання досягнень учнівської молоді є розроблення та прийняття Концепції створення мережевої інформаційно-аналітичної системи оцінювання досягнень учнівської молоді Україні (далі – **Концепція**).

Концепція розроблена з метою встановлення пріоритетів (стратегічних напрямів), принципів, завдань і механізмів створення і функціонування МІАСОД та ураховує основні положення Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про вищу освіту», «Про Національну програму інформатизації», Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет і забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні», Державної національної програми «Освіта. Україна

XXI-сторіччя», вимогах Положення про електронні освітні ресурси тощо. Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про професійно-технічну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про Національну програму інформатизації», «Про позашкільну освіту», Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет і забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні», Державної національної програми «Освіта. Україна XXI-сторіччя» тощо.

Теоретико-методологічні основи створення і впровадження **МІАСОД** становлять: теорія наукового пізнання, теорія мотивації, положення психолого-педагогічних теорій та адаптивного управління, зокрема принципи науковості, інноваційності, адаптивності, рефлексивності, спрямованої самоорганізації, взаємозв'язку творчої самореалізації особистості й освітнього середовища, технологічності, зв'язку теорії з практикою, моніторингу та ін.; концептуальні підходи до розгляду педагогічних явищ: онтологічний та алгоритмічний як різновиди системного, кваліметричного, технологічного; система психолого-педагогічних ідей і соціально-культурних цінностей, концепцій, основних понять, що виявляють розуміння сутності виявлення і розвитку інтелектуального потенціалу держави та педагогічних умов його формування; законодавчі акти й нормативно-правові документи у галузі освіти та європейської освітньої інтеграції.

Зауважимо, що Україна за обсягом ВВП на душу населення займає не тої світової пріоритет, який би по праву міг належати. Тому, проблема, яка покладена в основу **Концепції**, потребує розв'язання та є одним з найскладніших питань сучасної економіки України. Сутність її полягає в ефективному використанні та подальшому розвитку інтелектуального потенціалу держави, а саме: спрямування інтелекту окремої людини на благо держави; узгодження суспільних, національних та особистих інтересів; забезпечення переходу національної економіки на вищі

технологічні уклади тощо.

Визначена **Концепцією** методологія створення **МІАСОД**, будується на розумінні поняття цілісний (холістичний). Відповідно до Оксфордського словника англійської мови, цілісний (holistic) означає «такий, що характеризується розумінням частин чогось як внутрішньо пов'язаних і таких, які можна пояснити тільки через зв'язок із цілим» [7]. Системними складовими онтології цього поняття слід розглядати з урахуванням спадкових, психічних, поведінкових і соціальних факторів, а не тільки якогось одного аспекту стану розвитку кожного учня.

Глосарій **Концепції** визначається основними поняттями і категоріями, які упорядковані в єдиному термінологічному словнику/довіднику, де наводяться роз'яснення й тлумачення відповідних термінів, пов'язаних із створенням, функціонуванням і впровадженням **МІАСОД**, зокрема таких, як: алгоритмічний підхід, аналітичні дані, візуалізація онтологічного інтерфейсу, єдиний інформаційний простір, електронні освітні ресурси, інтелектуальний потенціал держави, інтелектуальне досягнення, інформаційно-аналітична система, інформаційне освітнє середовище, конкурсні змагання, конкурсизахисти МАН, мережеві сервіси, кваліметричний вимір, онтологічний граф, онтологічне моделювання, предметні олімпіади, принцип адаптивності, рейтинговий бал, рейтинг досягнень учнівської молоді, рейтинговий масив, система оцінювання, системний підхід, факторно-критеріальна модель тощо.

За **Концепцією** основною метою створення **Системи** є виявлення інтелектуального потенціалу країни, який своїми визначними досягненнями заслуговує на увагу та підтримку з боку держави. До того ж, основне завдання функціонування **МІАСОД** – це аналітична обробка інформації щодо рівня та якості досягнень учнівської молоді. Тобто не менш важливим аспектом для досягнення мети і розв'язку встановленого завдання є визначення інформаційних потреб користувачів; скоординоване проведення відповідних досліджень (замовлених МОН) за напрямками та тематикою; налагодження співпраці з інформаційними партнерами

(освітніми установами); формування інформаційної бази даних шляхом збору, автоматизованої обробки й зберігання інформації, отриманої в результаті інтеграції даних статистичних партнерів (освітніх установ); підвищення оперативності та якості надання інформації; організація надійного архівування даних; випуск за результатами проведених досліджень інформаційно-аналітичних матеріалів та їх розповсюдження; проведення науково-практичних та методологічних заходів щодо оприлюднення результатів досліджень; створення сайтів інформаційно-аналітичних центрів з метою поліпшення обслуговування й інформування населення, створення умов для популяризації та позиціонування **МІАСОД**.

Зазначимо, що в цьому ж аспекті має бути скоординований процес формування інформаційного ресурсу щодо забезпечення органів управління освітою, навчальних закладів, наукових установ, громадськості об'єктивними даними про стан і тенденції розвитку інтелектуального потенціалу держави та зосередження уваги на проблемах, пов'язаних з якістю освіти в Україні.

Основними **принципами** функціонування **Системи** є такі [11, с. 160–161]:

1. Науковості та якості: функціонування **МІАСОД** ґрунтується на існуючих здобутках науки і техніки; інформація має бути актуальною, без внутрішніх суперечностей і протиріч між різними періодами, спів ставною; дані мають бути класифіковані таким чином, щоб джерела формування результатів давали змогу для здійснення міжнародних, всеукраїнських та міжрегіональних співставлень, а також дозволяли б рейтингувати досягнення учнів;

2. Доступності: аналітичні дані є загальнодоступними і прозорими, якщо їх гарантовано можна знайти і ознайомитися з їх змістом в будь-який час, витрачаючи на це відомі (невеликі) ресурси; в якості каналу розкриття інформації розглядається мережевий інформаційно-аналітичний ресурс, розміщений у середовищі Інтернет (передбачено Законом України «Про

інформацію»);

3. Повноти (цілісності): загальнодоступні дані мають надавати всебічну картину досягнень учнів;

4. Об'єктивності і єдності: інформація представляється консолідовано на одному порталі (сайті), а перепублікація даних здійснюється за згодою правовласників **МІАСОД**;

5. Зрозумілості: документи, що стверджують про об'єктивність досягнень учнів України є ключовою, звітною інформацією відповідних структур, що подають ці дані, тобто вони мають бути зрозумілими для широкого кола суб'єктів **МІАСОД** з різним рівнем компетентності.

6. Безперервності процесу: оновлення існуючих і завантаження нових об'єктивних даних у **МІАСОД** має здійснюватись регулярно та своєчасно на кожному із етапів проведення конкурсних змагань впродовж поточного року;

7. Прозорості: всі суб'єкти **Системи** мають можливість робити і висловлювати свої судження щодо питань функціонування рейтинг, в індивідуальному плані чи колективно, від імені організації громадських товариств тощо.

8. Верифікації методології оцінювання освітніх процесів: вимір пріоритетності досягнення по відношенню до системи дає можливість оцінити достовірність, об'єктивність та точність вхідної інформації, здійснити попереднє, інтуїтивне оцінювання результату на наявність похибок та недоліків у формуванні первинної інформаційної бази.

До основних функцій **МІАСОД** [10] віднеіено такі, як:

- аналітична, що відповідає за створення інформаційної бази для аналізу стану розвитку інтелектуального потенціалу держави;

- комунікаційна, що сприяє визначенню способів взаємообміну досвідом з виявлення, формування та розвитку інтелектуального потенціалу держави і поширення вагомих результатів досягнень учнівства в суспільстві;

- конструктивна, що забезпечує порівняння та відповідне оцінювання якості досягнень учнівської молоді з метою своєчасного прийняття управлінських рішень;

- координаційна, що передбачає інформаційне забезпечення оперативного і адаптивного управління у напрямку підвищення ефективності оцінювання якості досягнень учнівської молоді;

- контролююча, що уможливорює вдосконалення системи контролю щодо забезпечення умов навчально-пізнавальної діяльності учнів;

- стимулююча, що спрямована на визначення засобів мотивування та підстав для прийняття рішення щодо заохочення суб'єктів освітнього процесу;

- антикорупційна (забезпечує відкритість і прозорість представлення об'єктивних даних про досягнення суб'єктів інтелектуальних змагань.

Зауважимо, що антикорупційний аспект створення **МІАСОД** є досить актуальним у теперішній час існування української держави. Дослідниця І. Савченко гостро ставить проблематику розвитку антикорупційних систем і наголошує, що «для України, яка прагне євроінтеграції, великого значення набувають принципи політики Європейського союзу», а саме «ефективна діяльність всіх установ, відповідальних за дотримання антикорупційних норм», «чіткі правила контролю; реєстр корупціонерів тощо». Вчена підкреслює, що «не зважаючи на системні перетворення в Україні, проблема корумпованості, зокрема в освіті, залишається надзвичайно гострою» [12, с. 145]. Також вона зазначає, що саме «для розв'язання такої проблеми в Україні вкрай затребуваним постає створення, як змога більше таких інструментів, які б дозволили мати відкриту інформацію щодо рейтингу навчальних досягнень учнівської молоді, зокрема і в системі Малої академії наук України, і які були б доступні, відкриті, прозорі для різних груп респондентів...» [12, с. 146].

Науково-методичний супровід функціонування **МІАСОД** пропонується здійснювати за напрямками: здійснення моніторингу

доступності та якості проведення конкурсних змагань; виявлення динаміки показників досягнень кожного учня – зокрема, і по областях України – загалом; аналіз впливу демографічних прогнозів на розвиток інтелектуального потенціалу держави; виявлення ефективних напрямів взаємодії щодо підтримки **Системи**.

Сучасним інструментом управління **МІАСОД**, який уможлиблює інформування органів управління про стан інтелектуального потенціалу держави, є індикатори ефективної діяльності освітніх закладів щодо мотивування, стимулювання та реалізації талановитих учнів. Відбір індикаторів здійснюється згідно критеріїв актуальності, точності, надійності та відповідно завдань **Системи**. Індикатори системи обчислюються на засадах кваліметричного підходу на основі наявних статистичних даних державної та відомчої статистики.

Для підвищення ефективності та автоматизації процесів **Системи** створено сайт (<http://intellect.inhost.com.ua/rate/>) і запроваджено відповідні інформаційні технології.

Встановлено прогнозовані результати: поширення стратегії щодо створення **Системи** у всіх регіонах України; створення інформаційних служб та формування відповідних електронних освітніх ресурсів; підвищення ефективності інформаційного забезпечення формування та розвитку інтелектуального потенціалу держави за відстеженням результативності конкурсних змагань; видання серії інформаційно-аналітичних збірників; налагодження взаємодії з інформаційними партнерами (освітніми установами); позиціонування привабливості та доступності **Системи** для більш широкого кола споживачів освітніх послуг.

Впровадження отриманих науковим шляхом результатів відбулося на підставі договорів про спільну діяльність у практику освітніх установ і навчальних закладів України, зокрема таких, як : Богородчанський професійний будівельний ліцей (м. Богородчани Івано-Франківської області), Вище професійне училище Національного авіаційного

університету (м. Київ), Кіровоградська льотна академія Національного авіаційного університету (м. Кропивницький), Громадське об'єднання «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами» (м. Харків), ДПТНЗ «Криворізький навчально-виробничий центр» та Криворізька загальноосвітня школа I-II ступенів № 45 (м. Кривий Ріг Дніпропетровської області), Інститут права і психології Національного університету «Львівська політехніка» (м. Львів), Національна металургійна академія (м. Дніпро), Українська інженерно-педагогічна академія (м. Харків) тощо.

Таким чином, концепт створення загальнодержавної мережевої інформаційно-аналітичної системи оцінювання досягнень учнівської молоді полягає у формуванні єдиної інформаційної бази даних України, в якій сфокусовано підсумки рейтингування найкращих надбань конкурсантів, учасників і переможців інтелектуальних змагань, що регламентовані та затверджені наказами МОН України.

Отже, засобами **Системи** здійснюється аналітичне спостереження та виявлення інтелектуального потенціалу України, що в свою чергу, дозволяє привернути увагу до найкращих представників учнівської молоді, для яких необхідно створити відповідні умови для подальшого зростання у певній галузі знань, які мають право на своє інтелектуальне розкриття в рідній країні.

Використана та рекомендована література

1. Антонюк В.П. Інтелектуальний потенціал України: проблеми його формування та нагромадження / В.П. Антонюк // Управління економікою: теорія та практика : Четверті Чумаченківські читання : зб. наук. праць. – К. : Інститут економіки промисловості НАН України, 2015. – С. 3–14.

2. Бондаренко Т.С. Удосконалення інформаційних технологій як фактор впливу на розвиток моніторингових досліджень освітнього процесу / Т.С. Бондаренко, О.О. Агеева // Scientific Journal Virtus / Editor-in-Chief M.A. Zhurba. – 2017. – #11. – С. 68–74. (<http://conference-ukraine.com.ua/virtus/archivej/>).

3. Єльнікова Г.В. «Адаптивне управління: прикладний аспект, поширення в освітній системі України» / Г.В. Єльнікова, І.С. Лапшина, Л.П. Коробович, В.В. Медведь та ін. ; за заг. ред. Г.В. Єльнікової. – Тернопіль : Крок, 2015. – 420 с.
4. Загальнодержавна мережева інформаційно-аналітична система оцінювання досягнень учнів : Сайт МІАСОД. Національний центр «Мала академія наук України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://intellect.inhost.com.ua/>.
5. Інноваційна Україна 2020 : нац. доповідь [за заг. ред. В.М. Гейця та ін.]. – К. : НАН України, 2015. – 336 с.
6. Мойсеєнко І.П. Методологія формування структури інтелектуального потенціалу / І.П. Мойсеєнко // Економіка АПК: Вісник Лівійського державного аграрного університету. – 2009. – № 13. – С. 742–747.
7. Оксфордський словник англійської мови. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.oed.com/>.
8. Полумієнко С.К., Стрижак О.Є., Трофимчук О.М. Ресурсно-онтологічний підхід до оцінки рівня національного розвитку [Текст]: / С.К. Полумієнко, О.Є. Стрижак, О.М. Трофимчук // Математичне моделювання в економіці. – 2016. – № 3-4. – С. 7–26.
9. Ревак І.О. Інтелектуальний потенціал у процесах структурної трансформації економіки України / І.О. Ревак. – Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. – 2013. – № 6. – С. 106–110.
10. Ростока М.Л. Призначення та основні функції мережевої інформаційно-аналітичної системи оцінювання досягнень учнів / М.Л. Ростока // Розбудова економічної освіти та формування основ фінансової грамотності учнівської молоді – основа розвитку громадянського суспільства та становлення економіки знань : матер. Міжнар. наук.-практ. Конф. (м. Київ, 29–30 вересня 2017 р.). – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – С. 142–144.
11. Ростока М.Л. Принципи запровадження національної рейтингової системи навчальних досягнень учнів / М.Л. Ростока // Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців у контексті сучасного ринку праці : зб. мат. наук.-практ. конф. – Кривий Ріг : КПГТЛ, 2017. – С. 159–161.
12. Савченко І.М. Мережева інформаційно-аналітична система оцінювання досягнень учнів як засіб протидії корупції в освіті / І.М. Савченко // Розбудова економічної освіти та формування основ фінансової грамотності учнівської молоді – основа розвитку громадянського суспільства та становлення економіки знань : матер. Міжнар. наук.-практ. Конф. (м. Київ, 29–30 вересня 2017 р.). – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – С. 145–148.
13. Стрижак О.Є. Управління знаннями – головна парадигма сучасної освіти / О.Є. Стрижак // Комп'ютер у школі та сім'ї : наук.-метод. журнал. – 2016. – № 5 (133). – С. 9–11.
14. Телефанко Н.Б. Інтелектуальний потенціал як важливий чинник сталого розвитку економіки / Н.Б. Телефанко. – С. 64–65.

Марина Львовна Ростока,

кандидат педагогических наук (PhD), научный сотрудник отдела
информационно-дидактического моделирования, Национальный центр
«Малая академия наук Украины», г. Киев

Ирина Николаевна Савченко,

кандидат педагогических наук, старший научный сотрудник, ученый
секретарь, Национальный центр «Малая академия наук Украины», г. Киев

Ганна Сергеевна Храпач,

младший научный сотрудник Центра военно-стратегических исследований,
Национальный университет обороны Украины имени
Ивана Черняховского, г. Киев

КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ СОЗДАНИЯ ОБЩЕГОСУДАРСТВЕННОЙ СЕТЕВОЙ ИНФОРМАЦИОННО- АНАЛИТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ОЦЕНИВАНИЯ ДОСТИЖЕНИЙ УЧАЩЕЙСЯ МОЛОДЕЖИ

Аннотация. В статье раскрывается идея создания общегосударственной сетевой информационно-аналитической системы оценки достижений учащейся молодежи по результатам интеллектуальных соревнований – международных и всеукраинских конкурсов, олимпиад, турниров, конференций и семинаров, конкурсов-защит Национального центра «Малая академия наук Украины» и других мероприятий, утвержденных регламентом МОН Украины, имеющих соревновательный характер.

Внимание уделяется концептуальному аспекту аналитических действий в ходе сбора системой информативных данных по формированию интеллектуального потенциала государства, на основе которых строится рейтинговый список лучших участников и победителей по полученным итоговым баллам и происходит их распространение в сетевой среде.

Ключевые слова: интеллект, интеллектуальный потенциал, интеллектуальное соревнование, информационно-аналитическая система, информатизация образования, система оценивания достижений, учащаяся молодежь.

Maryna Lv. Rostoka,

Ph.D., Researcher of the Department Information-Didactic Modeling,
National Center «Minor Academy of Sciences of Ukraine», Kiev city

Iryna N. Savchenko,

Ph.D., Senior Researcher, Scientific Secretary,
National Center «Minor Academy of Sciences of Ukraine», Kiev city

Ganna S. Khrapach,

Junior Researcher Center for Military-Strategic Studies, National University of
Defense Ukraine named after Ivan Chernyakhovsky, Kiev city

CONCEPTUAL ASPECTS OF CREATING A NATIONWIDE NETWORK INFORMATION AND ANALYTICAL SYSTEM FOR ESTIMATION OF ACHIEVEMENTS OF THE YOUNG PEOPLE

Abstract. The article deals with the idea of a nation-wide network of information-analytical performance evaluation system in young people on the results of intellectual competitions - international and national competitions, contests, tournaments, conferences, seminars, competitions, protection of the National Center "Minor Academy of Sciences of Ukraine" and other events approved by the regulations of the Ministry of Education and Science of Ukraine, which have a competitive nature. Attention is paid to the conceptual aspect of analytical actions during the collection of the system of informative data on the formation of the intellectual potential of the state, on the basis of which the rating list of the best participants and winners is built according to the received final scores and their distribution occurs in a networked environment.

Key words: intellect, intellectual potential, information-analytical system, informatization of education, the system of evaluation of achievements, young people, nation-wide network

Стаття надійшла до редакції 07 червня 2017 року

Рецензент:

завідувач кафедри менеджменту
Української інженерно-педагогічної академії,
доктор педагогічних наук, професор
Г.В. Єльнікова